Biedt een wijkgezondheidscentrum een antwoord op uitstellen van consultaties bij de huisarts in Anderlecht? Kwantitatieve studie in de praktijk 'Medikuregem'.

Haio: VANGRINSVEN Guillaume , KUL
Promotor: AERTGEERTS Bert , KUL
Praktijkopleider: DELEENHEER Annemie , VAN HOOSTE Els

Context: Uitstel van eerstelijnszorg door patiënten is in België meer dan in andere Europese landen een actueel probleem dat zorgt voor het laattijdig ontdekken en minder goed opvolgen van pathologieën. Dit heeft verhoogde kosten voor de gezondheidszorg en overlast op ziekenhuisdiensten tot gevolg. Uitstel van gezondheidszorg wegens financiële redenen is gekend en dit is één van de redenen waarom wijkgezondheidscentra zijn opgericht. Er is echter weinig gekend over andere redenen voor uitstel. Met deze studie binnen het wijkgezondheidscentrum 'Medikuregem' te Anderlecht wordt getracht hier meer inzicht in te krijgen.

Onderzoeksvraag: Deze studie onderzoekt binnen het wijkgezondheidscentrum Medikuregem het uitstelgedrag van de patiëntenpopulatie binnen de eerstelijnszorg. Met de resultaten willen we de redenen voor het uitstellen van eerstelijnszorg in kaart brengen om uiteindelijk aanbevelingen te formuleren voor de praktijk. Onderzoeksvragen: Hoe vaak wordt medische zorg uitgesteld bij patiënten die geen remgeld betalen op de eerstelijnsconsultaties? Om welke redenen wordt medische zorg uitgesteld bij patiënten die geen remgeld betalen op de eerstelijnsconsultaties?

Methode: Aan de hand van gestructureerde interviews werden gedurende 2 maanden willekeurig geselecteerde patiënten die ingeschreven waren in het wijkgezondheidscentrum Medikuregem ondervraagd. Het interview bestond uit een eerste deel waarin het uitstellen van consultaties werd bevraagd en een tweede deel voor de arts waarin gegevens uit het dossier opgevraagd werden. Patiënten jonger dan 18 jaar, met onvoldoende kennis van het Nederland of het Frans of die minder dan 12 maanden ingeschreven waren, werden geëxcludeerd. De antwoorden werden verzameld en anoniem en gecodeerd ingegeven.

Resultaten: In totaal werden 55 interviews afgenomen. Bijna 1 op 3 patiënten gaf toe een consultatie te hebben uitgesteld in de afgelopen 12 maanden. Jongeren stellen meer uit (52,2% n=12) maar ook patiënten met een slechte subjectieve gezondheid (43,8% n=8), een slechte subjectieve inkomensbeleving (52,9% n=9) en patiënten met financiële hulp van de OCMW's of andere instanties (Fedasil, Caritas enz') (42,9 n=5 tot 100% n=1). 11,8% (n=2) van de patiënten gaf financiële redenen aan als oorzaak voor het uitstellen van een consultatie tegenover 42,2% (n=7) en 23,5% (n=4) voor respectievelijk tijd tekort en te weinig vertrouwen in artsen en/of medicatie.

Conclusie: Bijna 1 op 3 patiënten stelde een consultatie bij de huisarts uit in de afgelopen 12 maanden. De financiële drempel als oorzaak van uitstel komt minder voor in deze populatie maar maakt plaats voor andere redenen zoals tijdgebrek en te weinig vertrouwen in artsen en/of medicatie. Dit is voornamelijk te wijten aan de specifieke populatie die in het wijkgezondheidscentrum ingeschreven is, met name jongeren en mensen uit de lagere socio-economische klassen. De financiële drempel verlagen is dus maar een fractie van de inspanningen die geleverd kunnen worden om uitstel van gezondheidszorg te verminderen. Op andere vlakken inzetten kan de toegankelijkheid van de eerste lijn verder verhogen en dit voornamelijk voor de risicopopulaties.